

Áldott karácsonyi ünnekeket és boldog új évet kívánunk!

*„De jó volna mindent, mindent
Elfeledni,
De jó volna játszódozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermekszívvvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretben üdvözülni.”*

Arty Ered

Intézkedést sürget

„A szerződés kötelez, az adott szót megtart” - Varga Ákos

Bajban a hazai gabonaágazat

Nem véletlen, hogy az Agrárminisztérium is sürgős átgondolásra biztatja a szántóföldi növénytermesztés művelőit. Ha normál időjárásban is csökkennek a termőterületek és a hozamok, akkor valóban időszerű új megoldások után nézni.

Kisebb terület, kisebb hozam

Több mint 120 ezer hektárral csökkent az elmúlt 5 évben a hazai gabona-termőterület, és ami még rosszabb hír: jelentősen csökkennek az átlagtermések is. A KSH adatai egyértelműen mutatják a folyamatot: 2018-ban 2,37 millió hektáron termesztettek gabonaféléket a magyar gazdák, tavaly már csak kevesebb, mint 2,25 hektáron. Ha ezzel párhuzamosan szinten maradtak vagy nőttek volna a termésátlagok, akkor ígéretes távlatokat sejtetne ez az adat: a hatékonyság, a hektáronkénti átlag növekedése volna kiolvasható. Csakhogy a termőterület-csökkenéssel párhuzamosan a termésátlagok is esnek.

A klímaváltozás sem magyarázat

És erre nem magyarázat a tavalyi katasztrofális forróság és aszály. az utóbbi 5-6 évben jelentősen csökkent a gabonafélék termésátlaga általában is. A tavalyi előtti átlagos esztendőben Magyarországon hektáronként jellemzően meghaladta a 6,3, sőt, 2020-ban majdnem elérte a 6,7 tonnát. A tavalyi év nem szignifikáns, hiszen extrém volt mind a hőmérséklet, mind az éves csapadékösszeg, mégis intő jel a jövőre nézve, hogy ez az átlagszám alig haladta meg a 4 tonnát. A kukorica országos átlaga például alig éri el a 8,2 tonnát. Ezt a szintet 2018-ban (8,5) és 2020-ban (8,6) is messze felülmúlta a betakarítás, de 2019-ben sem jártunk tőle messze. Ennek termőterülete is csökken: míg 2020-2021 előtt általában 1 millió hektár körül arattuk, tavaly már csak 816, és már idén sem emelkedett ez a szám 860 ezer ha fölé. A legjobban még az árpa tartja magát. Ez a kalászos folyamatosan növeli termőterületét: 2018 óta elég nagy lépésekben 244 ezerről 330 ezer fölé növelte a betakarított hektárok számát. Nő az országos termésátlag is: 2018-ban 4,7 tonna volt, aztán jött a 2021-es rekord 6,4-gyel, de még a tavalyi szörnyű évben sem csökkent ez a szám 4,8 alá. Idén az átlag ismét a „békebeli” 5,5 tonnán állt meg.

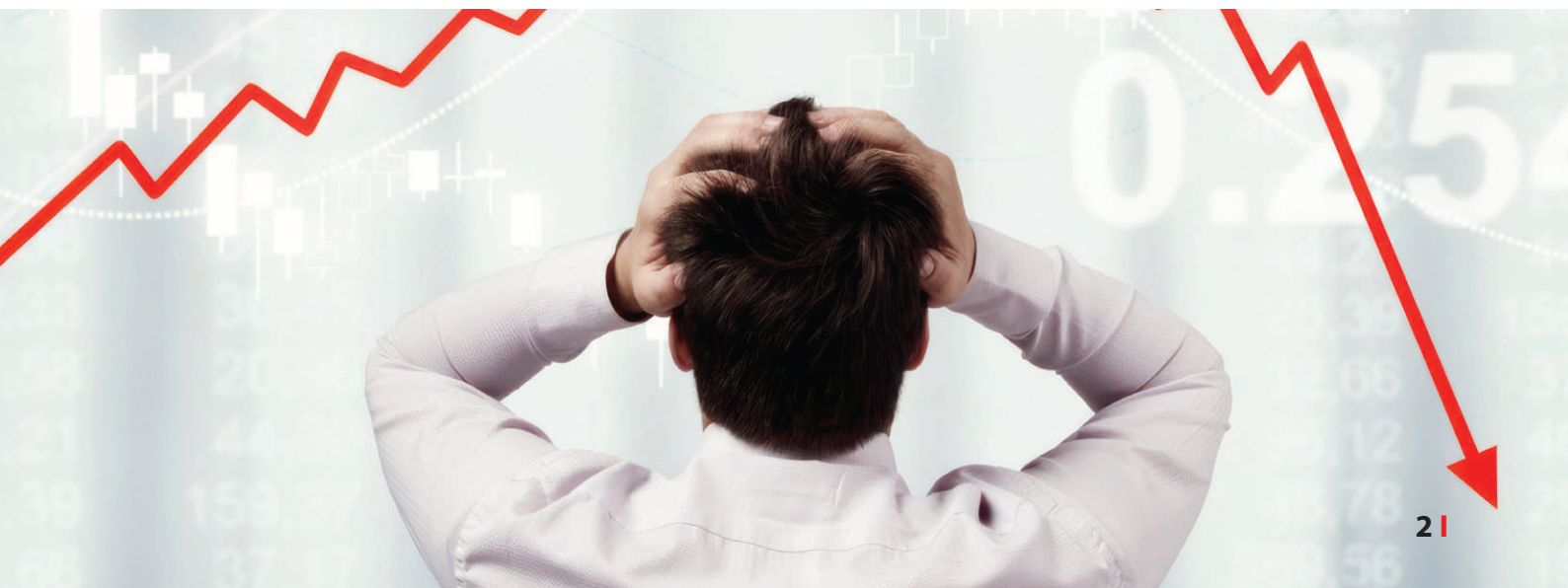
További intő jel

...hogy a kukoricával mi voltunk az Európai Unió legrosszabbul teljesítő mezőgazdasága. Majdnem mindenütt szenvedtek az időjárással, de nálunk 57 százalékkal maradtunk el tavaly az ötéves átlagtól. Hasonló történik a napraforgóval. Ennek termőterülete 610 és 690 ezer hektár között mozgott az elmúlt 5 évben, ám hatékonysági szintet itt is alig tudjuk tartani: 2017-ben volt a csúc 2,02 milliós terméssel, és 2019-ben volt a világrekord 3,03 tonnás hektárátlaggal. Azóta az össztermés 1,7 millió tonna, a termésátlag pedig 2,7 tonna körül alakul (kivéve a tavalyi drámát, amikor az 1,9-et sem érte el).

Alternatívák

Nem véletlen, hogy egyre többen keresnek alternatív szántóföldi növényeket, zöldségeket vagy korábban legendás térségi honos kultúrákat. Az alternatívák kiválasztását olyan érvek mentén döntenek el a gazdák, mint például a stabilabb piac, kisebb inputanyagköltség, kisebb mértékű kitétség a klímaváltozással járó szeszélyes időjárásnak. Így jelenik meg például hatalmas területen a csipkebogyó és általában a gyógynövények, vagy például a szója, illetve az édesburgonya, azaz a batáta.

(Agrárágazat.hu: K.Z.)

Előrejelzés

Takarmányipari pályázatok 2024

Az AM tájékoztatása szerint 2024. elejétől megkezdődik az új Közös Agrárpolitika keretében megjelenő agrár- és vidékfejlesztési pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése, amelynek 69 kiírásból álló menetrendje már elérhető. A terv tartalmazza az erdészeti beavatkozásokhoz kapcsolódó KAP kiírásokat is.

Az első pályázat meghirdetése 2024. februárjától indulhat, elsősorban az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukciókkal - írja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK).

Márciusban jelenhetnek meg az élelmiszeripar, a takarmányipar, a kertészet és az állattartás beruházásait segítő kiírások. A tervek szerint ugyancsak tavasz elején kerülhetnek kiírásra az ökológiai szempontból fontos földhasználat-váltást segítő támogatások, amelyekhez utána többéves fenntartási támogatás igénybevétele is megnyílik.

Nyárra készülhet el a generációváltást segítő támogatás, míg őszre várhatók a vidékfejlesztési pályázati konstrukciók. Év vége felé jelenhet meg egy újabb beruházási pályázati csomag, amely a precíziós gazdálkodást vagy éppen a terménytisztításszáritás technológiai megújulását segíti.

(Agrárminisztérium. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara)

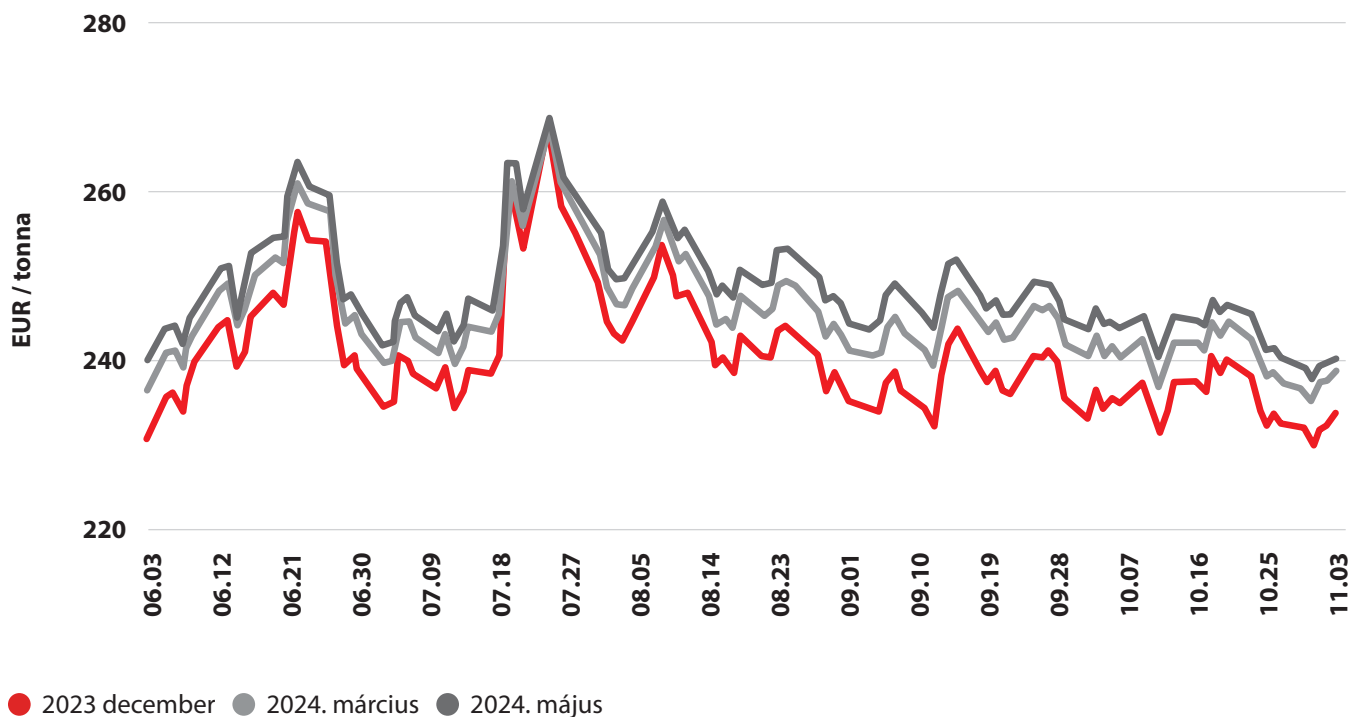

PÁLYÁZAT!

● Búza: hároméves mélypontra az árak

Bár az idei szezonban a vártnál sokkal jobban alakul a globális búzatermés – főleg az orosz és ukrán árudömping révén –, még így is kevesebb terem, mint tavaly. Ráadásul a takarmánycélú felhasználás volumene várhatóan csökken, így aligha kétséges, hogy a piacok idén sem fognak intenzívebben jelentkezni a kalászosra, mint tavaly. Várható, hogy még a 2 százalékkal gyengébb globális össztermelés ellenére is nőnek a tartalékkészletek: a Nemzetközi Gabonatanács (IGC) becslése szerint a 785 millió tonnás össz. termésre 804 millió tonna lehet a felhasználói igény.

Ez a tárolt mennyiség csökkenését jelenti, de így is 263 millió tonna búza maradhat a tárolókban a szezon végén. Az árak pedig ezzel szoros összefüggésben tovább zuhannak. Jelenleg csaknem az elmúlt 3 év átlagának mélyén kereskednek, ami idehaza, az árak pedig közel 3 éves mélypontra kerültek.

(A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén 2023-ban Grafikon: Euronext/AKI)

Nyugaton jobb az árak

Ez Magyarországon azt jelenti, hogy átlagosan bő 64 ezer forintos nettó, tonnánkénti áron kereskedtek az étkezési búzával október utolsó hetében. Ez az árszint az egy évvel korábbtól 54 százalékkal marad el. Ugyancsak nagyon gyenge a takarmánybúza szűk 61 ezer forintos tonnánkénti átlagára, ami 55 százalékkal romlott tavalyhoz képest. A chicagói és párizsi árutőzsdén ennél jobb árakat kínálnak a kereskedők: előbbinél a búza decemberi jegyzése 204–216 dollár/tonna október 23. és november 3. között, míg Párizsban 230–238 euró/tonna közt mozgott.

(Agrárágazat: Kohout Z.)

A stratégiai növényünk a szója

Az akár N-műtrágya nélkül termesztendő növény a biztonságot adja meg a bizonytalan időszakban. A szója termesztése a környező országokban bizonyítja, hogy a fehérjenövény választ ad a gazdák 3-4 legégetőbb kérdésére. Termesztése akár nitrogénműtrágya nélkül is sikeres, ellenállóbb a hőstressznek, mint a kukorica, logisztikai költségei jóval kisebbek, az alacsony önellátási szint miatt pedig könnyebben és gyorsabban értékesíthető. A stratégiai szerepre készülő szója a közeljövőben fontos és jövedelmező, biztonságosabb megoldást jelenthet a kihívásokkal teli időszakban a szántóföldi gazdaságoknak.

Kétszer jobban teljesített, mint a konkurens

Nincs könnyű helyzetben a szántóföldi növénytermesztés: muszáj spórolni, de muszáj nagy mennyiségű és piacképes árut termelni, mert erős a konkurencia. De ha takarékoskodunk például a még mindig drágának tekinthető N-műtrágyával, akkor kevesebb a termés. Aztán, még ha sikerül is szép hozamot elérni kukoricában, akkor is letarolhatja az exportpiacokat az olcsóbb keleti (orosz, ukrán) termés. Ha pedig az időjárás is olyan szélsőséges, mint a tavalyi történelmi aszály idején, akkor még ezek a borús forgatókönyvek sem mutatnak előre...

Nem véletlen, hogy a környező országokban egyre erősödik a szója termesztése iránti érdeklődés. Az okok magyar viszonylatban is egyértelműek: a fehérjenövény tavaly megmutatta, hogy katasztrofális hőség és szárazság idején is biztonságosabb megoldás, mint például konkurens, a kukorica. Tavaly itthon a kukorica az ötéves átlagnak csak hozzávetőlegesen az 50, a szója az ötéves átlag 75 százalékát produkálta, és 19 megyéből 16-ban a nullszaldó feletti nyereséget hozott. Leegyszerűsítve: a szója lenyűgöző teljesítménye kétszer jobb volt, mint a tengeri – és bár ilyen durva eltérés normál évjáratban nincs, a stabilabb termesztetőség és a logisztikai-piaci előnyök általában vonzóbbá tehetik.

Többet nitrogén nélkül is versenyképes

A szója kedvező termesztési és piaci potenciálját a növény speciális vonásai, morfológiája, élettana alapozza meg. Egyrészt virágzatának alakjából fakadó önvédelme révén a káros hőmérsékleti küszöb a szója esetében 5 fokkal magasabb, mint a napraforgó vagy a kukorica esetében. Másrészt az innovatív szellemiségére büszke Karintia Kft. cégvezetője szerint a gyökérgümőkön keresztül megkötött nitrogén kellő szerves tápanyag-utánpótlást jelent, ami kiemelkedő termésátlagot hozhat akár a N-műtrágya teljes elhagyása mellett is. Ezt a környező országok tapasztalatai is évek óta igazolják. Az előző szezonban tapasztalt durván 37 ezer forintos hektáronkénti N-műtrágyaköltség megtakarítása különösen akkor válik perdöntő tényezővé, amikor a magyar termesztésű szója az európai piacokon találkozik konkurensével. Ausztriában például már szinte mindenütt N-műtrágya nélkül állítják elő a fehérjenövényt – vagyis az osztrák szója ezzel az előnnyel, a magyar (ha kapott N-t) ezzel a hátránnyal indul a felvásárlóknál.

Messez még az önellátás...

A szója esetében – sok másához képest – összehasonlíthatatlanul jobb a piaci kilátások is. A magyar búza, kukorica és napraforgó általában a hazai igényeknél nagyobb mennyiségben terem, kiszolgáltatva magát a külföldi vevőknek. Kukoricából például idén az áthúzódó készlettel együtt várhatóan megterem a jó években elvárt 7–8 millió tonna, ám ennek csak a felét veszi fel a hazai piac, a többit el kell-kellene adni exportpiacon. Ott azonban sorban állnak a konkurens is, így kínálati bőséggel szembesülhetünk az idei évben. A szója esetében egész Európában, így hazánkban is jelentős importszükséglet tudja csak fedezni a kívánt mennyiséget. Európában az igények 7, itthon az igények – export függvényében – 15–25 százalékára elég az itteni termés – vagyis akkora piaca van a fehérjenövénynek, amit ma még, ha akarunk, sem tudunk belföldi termésből kielégíteni. Más szóval: nincs az a hazai mennyiség, amire ne lenne vevő.

(Agrárágazat: Kohout Z., Bene Z.)

 2024

Változnak az extra profitadók

A Magyar Közlönyben közzétett extraprofitadókról szóló kormányrendelet módosításában arról olvashatunk, hogy a 2024-ben kezdődő adóévben a következő adómértéket kell alkalmazni az érintetteknel:

- Az adóalap 500 millió forintot meg nem haladó része után 0 százalék,
- az adóalap 500 millió forintot meghaladó, de 30 milliárd forintot meg nem haladó része után 0,15 százalék,
- az adóalap 30 milliárd forintot meghaladó, de 100 milliárd forintot meg nem haladó része után 1 százalék,
- az adóalap 100 milliárd forintot meghaladó része után 4,5 százalék.

A gépjárműüzemanyag-kiskereskedelemben az alábbi adómértékekről döntöttek:

- a gépjárműüzemanyag-kiskereskedelemről származó adóévi nettó árbevételből keletkezett adóalaprészt 500 millió forintot meg nem haladó része után 0 százalék,
- a gépjárműüzemanyag-kiskereskedelemről származó adóévi nettó árbevételből keletkezett adóalaprészt 500 millió forintot meghaladó része után 3 százalék.

Egyszámjegyű az infláció

Októberben átlagosan 9,9 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbiakat a fogyasztói árak, szeptemberhez viszonyítva pedig átlagosan 0,1 százalékkal csökkentek – közölte a Központi Statisztikai Hivatal, ezzel eldőlt, hogy másfél év után ismét 10 százalék alatt van az infláció Magyarországon, azaz teljesült a kormány év elején kitűzött célja. Januárban 25,7 százalékon tetőzött a drágulás, azóta ez volt a 9. hónap, hogy csökkent az infláció.

A Világgazdaság elemzői konszenzusa előzőleg azt jósolta, hogy a pénzromlás mértéke a szeptemberi 12,2 százalék után a múlt hónapban éves bázison 10,3 százalékos, havi alapon pedig 0,2 százalékos lehetett. Tehát az iménti információ egyértelműen meglepetés, ami az üzemanyagok árcsökkenésének tudható be. Ráadásul beigazolódtott az a korábbi feltételezésünk is, hogy nincsen árnyomás a magyar gazdaságban, ugyanis már a negyedik egymást követő hónapban mutatott a havi maginflációs index alacsony, 0,3 százalékos értéket.

Augusztusban még feljebb tolt a teljes inflációs pályát az üzemanyagok drágulása, emiatt úgy tűnt, hogy nem októberben, hanem csak novemberben lesz 10 százalék alatt a pénzromlás üteme. Hogy nem így lett végül, az az üzemanyagok árcsökkenésének köszönhető, a KSH szerint októberben 3,8 százalékkal lettek olcsóbbak az üzemanyagok, ami képes volt kompenzálni a nyári drágulást. Még szeptember végén ült le Nagy Márton gazdaságfejlesztési miniszter az üzemanyag-kereskedőkkel, bár sok részlet nem ismert a tárgyalásról, annyit azonban tudni lehet: a kormány kérése az volt, hogy legalább a régiós középmezőny szintjére csökkentsék az áraikat, illetve az árstop kivezetése után megemelt árreseiteket. A tárgyalásnak meg is lett a hatása, azóta a benzin mintegy 60 forinttal, a gázolaj pedig 40 forinttal lett olcsóbb.

(Világgazdaság: Járdi R.)

Végveszély

ENSZ: a Földet fenyegető fő veszélyforrások

Az ENSZ közzétette 6 pontját, amelyek a Földet fenyegető legfőbb veszélyeket hangsúlyozzák. Jövő hónapban klímacsúcstalálkozó lesz Dubajban. A következő témakörök az érdeklődés középpontjában állnak:

1. A kihalás természetes evolúciós folyamat, de az emberi tevékenység ezt a természetes sebesség többszázszorosára gyorsította fel bizonyos fajok esetében. 1 millió növény- és állatfaj pusztulhat el évtizedeken belül, és a kulcsfontosságú fajok elvesztése lépcsőzetes kihalásokhoz és egy egész ökoszisztéma összeomlásához vezethet – olvashatjuk a Forbes-ban a lista 1. pontját.

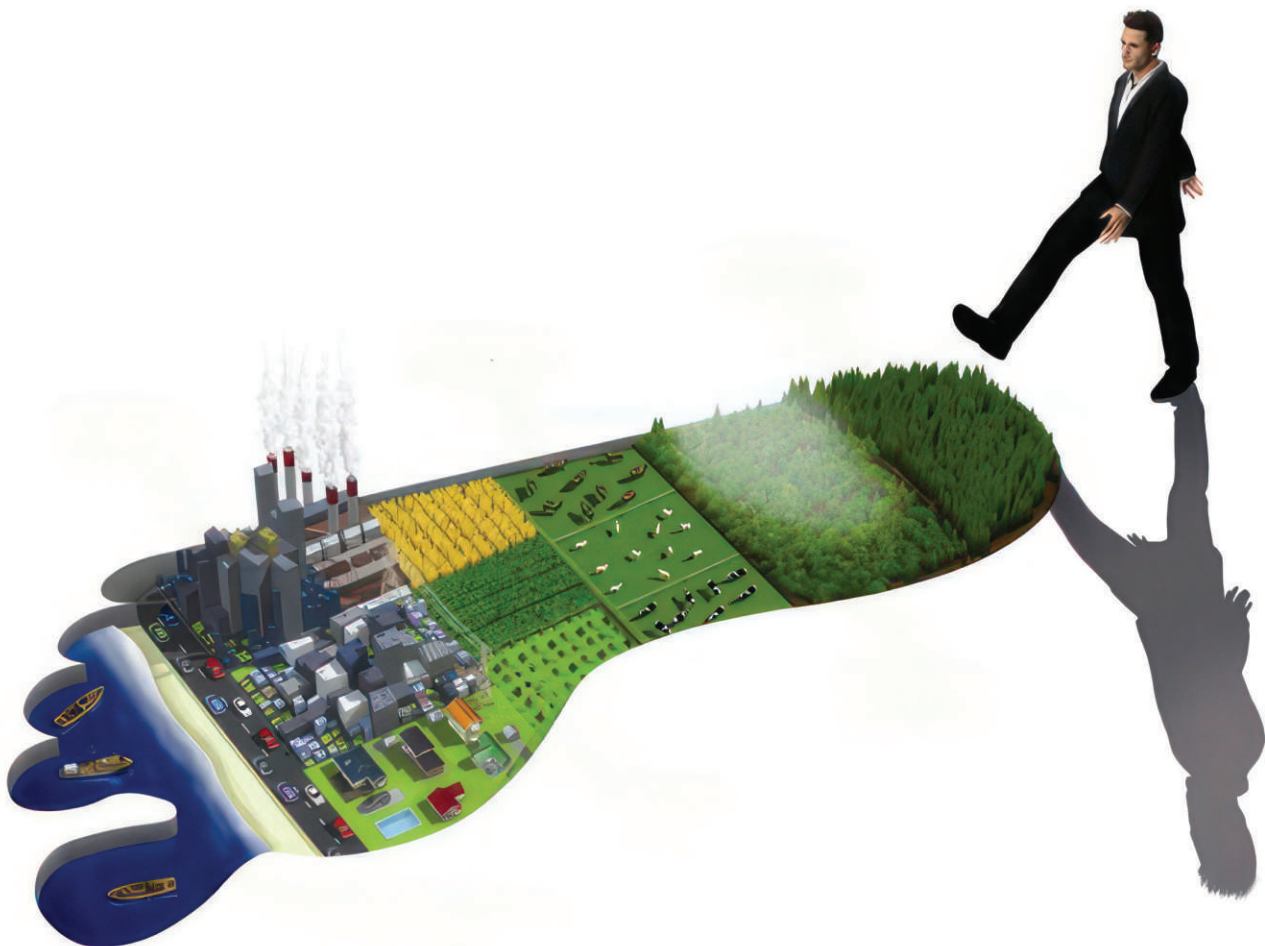
2. A föld alatti édesvízkészletek létfontosságúak a mezőgazdaság számára és több mint 2 milliárd embert látnak el ivóvízzel, de a kutatók szerint a világ legnagyobb vízkészletének több mint felét gyorsabban használják fel, mint amennyit feltöltenek. A kiszáradó kutak veszélybe sodorják a globális élelmiszer-termelést.

3. A gleccserek az édesvíz kulcsfontosságú készletei szerte a világon, az olvadékvizet gyakran használják a száraz évszakok esőhiányának pótlására. A globális felmelegedéssel viszont eltűnnek a gleccserek, ami beláthatatlan következményekkel jár.

4. A Föld körül keringő műholdak, rakéták hulladéka használhatatlanná teheti a Föld pályáját, mert a kisebb űrszemét is károsíthatja a kommunikációhoz, navigációhoz és időjárás-figyeléshez használt műholdakat.

5. A felmelegedés miatti hóhullámok egyre forróbbak lesznek, a kutatók szerint egy fordulópont közeledik, amikor a szélsőséges hőség halálos veszélyt jelent már az egészséges fiatalokra is.

6. Az időjárással összefüggő katasztrófák okozta károk megtöbbszöröződtek, de 2040-re megduplázódhatnak. Tavaly már 313 milliárdos kárt okoztak globálisan, ezért a biztosítótársaságok emelik a díjakat, vagy nem is hajlandóak bizonyos területeket biztosítani, így az emberek „gazdasági védőháló nélkül” maradnak katasztrófa esetén.

Újdonságok

ÁTK: Állattartó Telepek Korszerűsítése

Változások 3 pontban

1. 50-ről 40 százalékra csökken a pályázóktól elvárt mezőgazdasági árbevétel aránya, ami azért előnyös, mert így azok a vállalkozások is lehetőséget kapnak, amelyeknek nem csak a mezőgazdasági tevékenységük jelentős.
2. 6000 STÉ-ről 10 000 STÉ-re növekszik az elvárt üzemméret-minimum a beruházási pályázatokban való részvételhez. Erdemben azonban ez nem jelent jelentős növekedést a forint-euró árfolyam változása miatt.
3. 50 százalékos lesz alapvetően a támogatás mértéke továbbra is, de a fiatal gazdának minősülő termelők az eddigi 10 százalékos többlettámogatás helyett 15 százalékot kaphatnak majd. Gazdaságátadás esetén szintén 15 százalékkal megemelt támogatásintenzitásra lehet számítani.

Milyen lesz az új ÁTK?

Az állattartó telepek korszerűsítésének támogatása jelen pillanatban a KAP Stratégiai Terv "Mezőgazdasági üzemek fejlesztése" elnevezésű beavatkozáson belül található, és az alábbi paraméterekkel írható le a leendő támogatási forma:

A jelenlegi információk szerint az új ÁTK keretében lehetőség lesz az állattartó telepek általános korszerűsítésére, beleértve a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenésének kockázatát csökkentő technológiák beszerzését, új állattartó telepek létesítésére.

A kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom is megjelenik. Szintén előnyt jelenthet, ha integrációhoz kapcsolódó fejlesztésről van szó, ha a támogatást igénylő nő vagy ha a beruházás során férőhelynövelést hajtanak végre.

Jogosultsági feltétel a legalább 10 000 euró STÉ mellett a minimum 40%-os mezőgazdasági árbevétel az előző lezárt év vonatkozásában.

Elszámolható költségek

- a) mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése
- b) új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat
- c) általános költségek, például az építésszek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségei
- d) számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése
- e) az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el
- f) kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió euró. *(Mivel a Mezőgazdasági üzemek fejlesztése beavatkozás nem csak az állattartó telepekre vonatkozik, hanem többek között a kertészeti beruházások is ebben szerepelnek, így egyelőre nem lehet tudni, hogy konkrétan az állattartó telepek fejlesztése esetén mi lesz a maximális támogatási összeg egy projektre vonatkozóan.)*

Járványvédelmi beruházások

A járványvédelmi beruházások az **“Állattartó telepek járványvédelmi beruházásainak támogatása, sertéságazat esetén a farokkurtítás visszaszorításával”** elnevezésű beavatkozásnál szerepelnek. Olyan állattartó telepek beruházásához kaphatnak támogatást a gazdálkodók, amelyek túlmutatnak az általános telepi fejlesztésen. A beavatkozás kiegészíti a „Mezőgazdasági üzemek fejlesztése” valamint szarvasmarha esetében az “Állattartó telepek támogatásai a szarvasmarha ágazatban” beavatkozásokat.

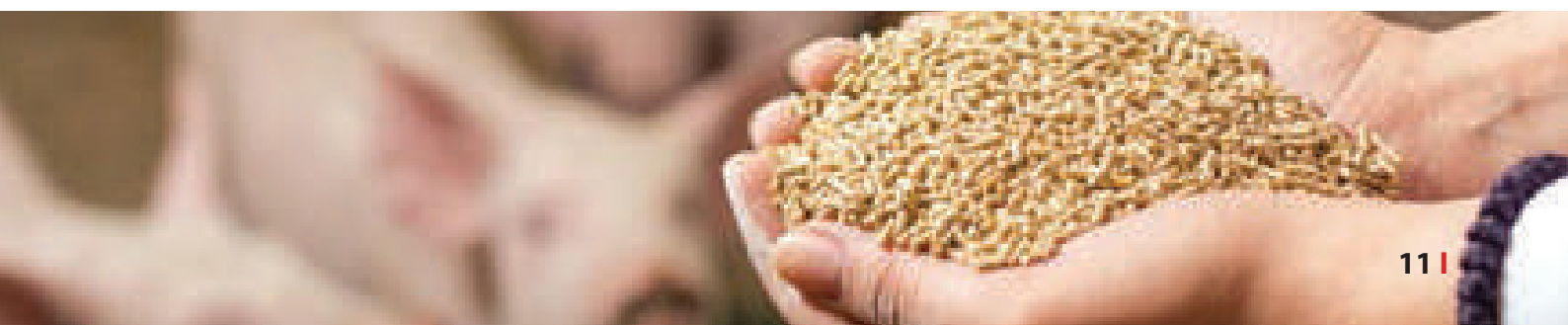
Állattartó telepek támogatásai

Az állattartó telepek támogatásai esetében az a cél, hogy a vállalt kötelezettségek következtében felmerülő többletköltségeket és elmaradt bevételt ellentételezzék. A KAP Stratégiai Tervben az alábbi ágazatok számára lesz kiírás (zárójelben a felhívások tervezett megjelenése):

- Állattartó telepek támogatás a húsmarha ágazatban (2024. április)
- Antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem kompenzációs kifizetése (2024. április) – új támogatási forma
- Állattartó telepek támogatásai a baromfi ágazatban (2024. szeptember)
- Állattartó telepek támogatásai a kiskérődző ágazatban (2024. december)
- Állattartó telepek támogatásai a méhészeti ágazatban (2024. december)
- Állattartó telepek támogatásai a tejtermelő szarvasmarha ágazatban (2024. december)
- A sertéságazat számára nem a KAP Stratégiai Terv keretében, hanem nemzeti forrásból lesz elérhető az állattartó telepek támogatás.

A fenti információk nem tekinthetők véglegesnek.

(Agroinform: sarok E.)

Figyelmeztető

Szigorú sertéstartási szabályok

Nagy ellenálló- és fertőzőképességének, valamint a vírus agresszív terjedésének eredményeként az afrikai sertéspestis (ASP) mára globális problémává duzzadt. Világszintű kártétele felbecsülhetetlen - mutatott rá dr. Pásztor Szabolcs. Az országos főállatorvos arra hívta fel a figyelmet, hogy Magyarországon eddig megfeszített munkával sikerült megóvni a házisertés-állományt a betegségtől, de továbbra sem dőlhetünk hátra. Mint fogalmazott, a kór terjedésének megakadályozása, a járvány felszámolása mindannyiunk közös felelőssége.

Az afrikai sertéspestis (ASP) vírusát Magyarországon 2018-ban mutatták ki először. Azóta hazánk 10 vármegyéjének vaddisznóállományában terjedt el a betegség - írja a Magyar Állattenyésztők Szövetsége (MÁSZ). A kezdeti, robbanásszerű fertőzési tendenciát hatékony intézkedésekkel sikerült jelentősen visszaszorítani. Ám mindaddig, amíg az ASP vírusa akár csak egyetlen fertőzött területen - erdőben, szántóföldön, réten, legelőn - életben marad, állandó veszélyforrást jelent, és nem csupán a vadállományra.

Alapszabályok:

- A kizárólag hagyományon alapuló, örökölt állattartói szemlélet helyett az aktuális járványügyi előírásoknak megfelelően tartsa állatait!
- Amennyiben bágyadttá, elesetté, étvágytalanná válik a sertés, haladéktalanul értesítse a szolgáltató állatorvost!
- Ha az állományban hirtelen, tünetek nélküli elhullást tapasztal, hívja mielőbb a szolgáltató állatorvost! Ebben az esetben a hatósági állatorvost is értesíteni kell, aki elvégzi az előírt vizsgálatokat, mintavételezést, intézkedik az elhullott sertések elszállításáról.
- ASP-vel fertőzött területen kötelező a házi vágás előzetes bejelentése a járási hivatal felé. Az ilyenkor elrendelt húsvizsgálat a lappangó fertőzést is kimutathatja, elejét véve a komolyabb bajnak.
- Ne vásároljon ismeretlen eredetű, hivatalos dokumentációval és állatorvosi igazolással nem rendelkező sertést! Kérje állatorvosa segítségét, hogy mely tenyészetektől vásárolhat biztonsággal!
- Soha ne etessen a sertésekkel állati eredetű élelmiszerhulladékot! A „moslék” ismeretlen összetevői az ASP vírusát is hordozhatják.
- ASP-vel fertőzött területen ne etessen frissen kaszált vagy szedett zöldtakarmányt, mert az elhullott vagy beteg vaddisznók vírussal szennyezhetik azt! A frissen bálázott szalmát vigye vaddisznóktól elzárt területre, és pihentesse legalább 90 napig mielőtt felhasználná! Ugyanígy tegyen 30 napig a friss gabonával is!
- Állatai közelébe szigorúan csak munkaruhába öltözve menjen! Ezt az öltözetet más célra ne használja!
- Erdőjárás, gombaszedés után alaposan tisztítsa meg és fertőtlenítsa a cipőjét, ruházatát! A gomba szárát, hulladékát ne adja a disznóknak!
- Az eszközöket, szerszámokat, munkagépeket tisztítsa és fertőtlenítsa rendszeresen!
- Ne engedjen idegeneket a sertések közelébe!

(Agrárszektor. Magyar Állattenyésztők Szövetsége)

Tényleg jön a húsadó?

Időről időre felmerül az európai húsadó bevezetésének ötlete. Szeptember elején Eric Lambin, az Európai Bizottság egyik tudományos főtanácsadója a European Science-Media Hubnak nyilatkozott az EU fenntartható élelmiszer-fogyasztásával kapcsolatos elképzeléseiről. Az interjúban többek közt említést tett arról is, hogy támogatja a nagy vöröshúsfogyasztó országok megadóztatását.

Nem ez az első ilyen állítás: 2020-ban a Tapp Coalitie nevű holland civil szervezet ugyanezzel az ötlettel állt elő, feltételezhetően az EU „Termelőtől a Fogyasztóig” stratégiája által inspirálódva, mivel ez a javaslat nagy valószínűséggel az Európai Bizottság 2024 utáni, jövőbeli kezdeményezéseihez kapcsolódik. Az okokkal az állattenyésztési élelmiszerláncban tevékenykedő, hasonló gondolkodású uniós partnerekből álló „Európai Állattenyésztés Hangja” elnevezésű csoport is foglalkozik.

Első ok: az alapvető fogyasztási cikkekre kivetett adók nem túl eredményesek

Második ok: a hústermékekre kivetett adó ellehetetlenítené az állattartást Európában

Harmadik ok: a húsadó támogatói hajlamosak elfeledkezni az állattenyésztést globális gazdasági kontextusáról

Negyedik ok: a húsadó ellentétes az uniós szerződések szellemével.

(Agroinform. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara)

Fertőzésveszély

Rohamosan terjed a madárinfluenza

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) laboratóriuma magas patogenitású madárinfluenza vírus jelenlétét egyre több helyen igazolja. A betegség elleni védekezés legfőbb eszköze – továbbra is – a járványvédelmi előírások szigorú és következetes betartása lehet. A vadon élő madarak vonulása miatt az egész országban fennáll a vírus baromfitelepekre történő bejutásának kockázata. A baromfik kötelező zártan tartása jelenleg csak a magas kockázatú vármegyékben, de a baromfik fedetten etetése és itatása, valamint a takarmány és az alom zárt helyen történő tárolása az egész országban kötelező.

A vándorló madarak is veszélyben

A vándorló vízimadarak őszi vonulása a fertőző betegségek terjedését is elősegíti. Ezek közül a madárinfluenza vírusa a vadon élő madarak populációira és hazánk baromfiállományaira egyaránt veszélyes. A vándorló vízimadarak vonulása már javában tart. A hazánkba érkező vadlúd, réce, daru csapatok pihenőhelyként használják a nagyobb kiterjedésű vizes élőhelyeinket. Mindaddig itt is maradnak, amíg a környezeti feltételek, valamint az időjárás lehetővé teszi számukra a táplálkozást és a pihenést.

(Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)

Vigyázat! Veszett szarvasmarha Magyarországon

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) közlése szerint veszettségben pusztult el egy legeltetett hízómarha Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében. A fertőzést a Nébih laboratóriuma is igazolta. A veszettségre a vadon élő és házi emlősállatok egyaránt fogékonyak, ezért a hatóság ismételten felhívta az állattartók figyelmét arra, hogy legyenek körültekintőek, és gyanú esetén haladéktalanul értesítsék az állategészségügyi hatóságot.

(Agrárszektor)

Sertéspestis közelít

Nőtt a sertéspestis behurcolásának veszélye Magyarországra Horvátország felől. A hazai állategészségügyi hatóság ezért fenntartja a megerősített járványvédelmi intézkedéseket. A romló fertőzési adatok miatt fontos, hogy már a közepes kockázatú déli vármegyékben is betartsák a sertéstartók a kiemelt járványvédelmi intézkedéseket. A Horvátországból érkező sertést fogadó vágóhidakon és továbbtartásra érkező minden szállítmány esetében is szigorú előírásokat kell megtartani.

(MTI-Világgazdaság)

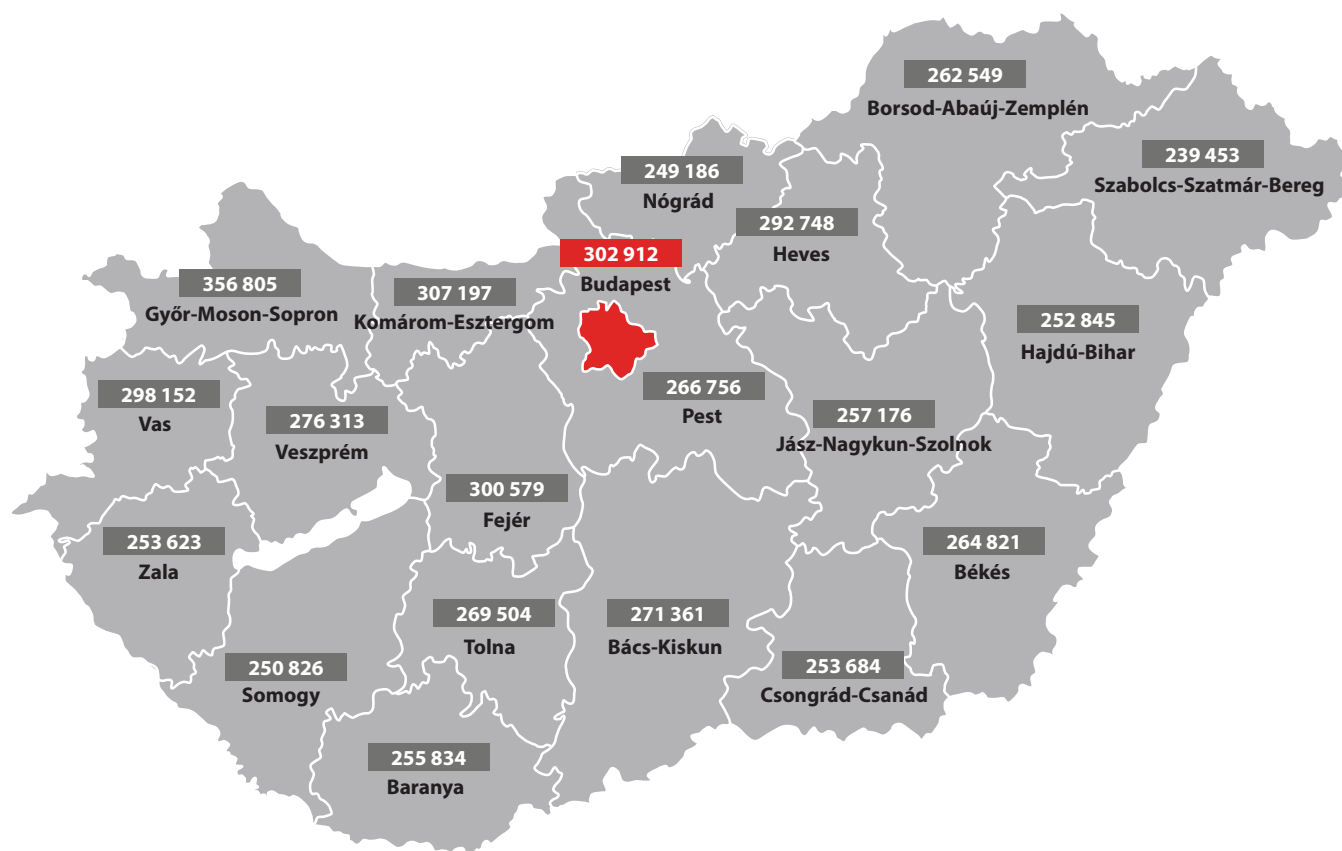
Hitelesen • Gyorsan • Röviden

● Átlagos órabér

A harmadik negyedévben 1855 forint volt a fizikai munkát végző szak- és betanított munkások átlagos bruttó órabére. Ez 17,4 százalékos növekedést jelent az előző év hasonló időszakában tapasztalt 1579 forinthez képest. A fizikai foglalkoztatottak körében megfigyelhető regionális eltérés a gazdaság szerkezeti sajátosságaira vezethető vissza: vidéken az ipar súlya jóval nagyobb a gazdaságban, mint a szolgáltató szektoré, amely viszont a főváros kibocsátásának jelentős részét biztosítja.

A fizikai foglalkoztatottak havi nettó átlagkeresete*

2023. I. fél év (forint/fő)

*közfoglalkoztatottak nélkül

(Forrás: KSH, VG-grafika)

● Új minimálbér

Nem maradt több vitás pont, így a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának 2023. november 16-i ülésén megegyeztek a munkaadók és a szakszervezetek a 2024-es minimálberről és garantált bérminimum emelésének mértékéről. Előbbi 15 százalékkal, utóbbi 10 százalékkal emelkedik, a kormány felvetésének megfelelően, már december elsejével. A minimálbér összege ezzel tehát 266 800 forintra, míg a garantált bérminimumé 326 040 forintra nő.

● Hátrányban a nők a mezőgazdaságban

A Corteva Agriscience nemzetközi mezőgazdasági vállalat közzétette a „Nők a mezőgazdaságban: életmód, prioritások, kihívások” című tanulmány eredményeit, amelyet a Prolnsights Lab kutatócéggel közösen készítettek annak felmérésére, hogy a magyarországi nők milyen kihívásokkal szembesülnek a mezőgazdaságban végzett munkájuk során. Az eredmények azt mutatják, hogy további intézkedésekre van szükség az ágazatban tapasztalható nemi megkülönböztetés leküzdéséhez és a nők által vezetett gazdálkodásokban rejlő teljes potenciál feltárásához.

 Jól fizető állások

Teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a legjobban kereső foglalkozásoknál 2022-ben [Ft/fő/hó] KSH adatok:

Légiforgalmi irányító	2 297 405
Szakorvos	2 012 676
Pénzügyi tevékenységet folytató egység vezetője	1 513 406
Vállalati stratégiatervezési egység vezetője	1 411 387
Informatikai és telekommunikációs tevékenységet folytató egység vezetője	1 403 201
Kutatási és fejlesztési tevékenységet folytató egység vezetője	1 306 010
Számviteli és pénzügyi tevékenységet folytató egység vezetője	1 268 835

 Panasztörvény

Az év utolsó hónapjában hatályba lép a panasztörvény. Az uniós irányelv miatt megalkotott jogszabály célja, hogy megelőzze a vállalatokban előforduló visszaéléseket. A törvény olyan bejelentési csatornák kialakítására kötelezi a vállalkozásokat, amelyeken keresztül az alkalmazottak jelezhetik a visszaéléseket és a szabálytalanságokat. A panasztörvény olyan adminisztratív teher a cégeknek, amellyel sokan nem biztos, hogy meg tudnak majd birkózni.

 Terjed az új banki csalás

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) szerint Magyarországon is terjed a hívószám-hamisítás a csalásoknál, amikor nem a hívást kezdeményező valódi telefonszáma jelenik meg a készülékünkön, hanem egy másik, a hívó által előre beállított azonosító. A beérkező híváskor a kijelzőn a telefonunk névjegyzékében egy közismert szolgáltató száma tűnik fel – látszólag. A telefonos csaló arra törekszik, hogy mielőbb elaltassa a gyanakvásunkat, hiszen egy általunk ismert szolgáltató nevében hívónak inkább hiszünk, mint egy vadidegennek. Ráadásul az interneten könnyen megszerezhetik az alapvető információkat rólunk a közösségimédia-profilok felhasználásával.

Gáztárolók feltöltve

Szinte teljesen megteltek mára az európai gáztárolók, az Európai Unió tárolói több mint 99 százalékos töltöttségi szintet mutatnak a legfrissebb adatok szerint. Magyarország sincs lemaradva, nálunk közel 98 százalékos volt a tárolók töltöttsége az október 29-i gáznapi végén.

Módosult a hulladéktörvény

A hulladéktörvény 2023. július 1-i változását követően - az úgynevezett kiterjesztett gyártói felelősség (EPR) keretében - a gyártók, termelők, adott esetben a forgalmazók kötelesek helytállni egyes termékek, illetve csomagolásuk körforgásos hulladékkezelésének költségeiért annak teljes életciklusa során. Ez a vállalkozások számára többletadminisztrációval, esetenként költségnövekedéssel járhat.

A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működésének részletes szabályairól szóló 80/2023. (III. 14.) kormányrendelet azon gazdasági szereplőkre terjed ki, akik a körforgásos termékeket gyártják, vagy külföldről történő behozatalát végzik, és Magyarországon először forgalomba vagy használják fel.

Mesterséges intelligencia a baromfitartásban

Az Óbudai Egyetem (ÓE) Birdwatcher Zrt. néven digitális agrárinnovációs startup-céget alapított a baromfitartás hatékonyságának növelésére a mesterséges intelligencia lehetőségeinek kihasználásával. A mesterséges intelligenciát és a gépi tanulást egyesítő kamera- és képfeldolgozó rendszer képes a nagyüzemi, zárt körülmények között tartott baromfi viselkedésének megfigyelésére, észlelve a szokásostól eltérő jeleket, ami figyelmezteti a gazdát vészhelyzetekre, megbetegedésekre. A prototípus már üzemel egy baromfitartónál, és tárgyalásokat folytatnak a rendszer bevezetéséről az egyik legnagyobb magyarországi baromfifeldolgozóval.

Biopermetszer

Biogazdálkodók számára fejlesztett uniós támogatással kártevő rovarokkal szemben alkalmazható növényvédelmi megoldást a szegedi Chili Produkt Kft. A vállalkozás az emberre ártalmatlan – sőt az élelmiszerekben fogyasztott – alapanyagokból illóolaj-keveréket készít, amelyek a kritikus időszakban – például az almamoly rajzásakor vagy peterakásakor – elrejtik a célnövényt az elsősorban szagok alapján tájékozódó rovarok elől. A megfelelő – a többi közt a tapadást biztosító – segédanyagokkal ellátott keverékekből vízzel hígítva a végfelhasználók állíthatják elő a haszonnövényekre kijuttatható biopermetszert.

● **Bambusz, a műanyag utódja**

Kína hároméves tervet indított a bambusz, mint a műanyag környezetbarát helyettesítőjének népszerűsítésére. A tervvel egy ipari rendszer kiépítése a cél, hogy bővítsék a piacot, valamint a növény termesztését és feldolgozását, ami sokat segíthetne a műanyagszennyezés csökkentésében. Peking szerint a bambusz megújuló zöld erőforrás, amely fenntartható módon hasznosítható – írja a Global Times.

Az előnyeihez tartozik, hogy gyorsan nő, három-öt év alatt érik be, a telepítése és gondozása olcsó, valamint kiváló szénmegkötő képességgel rendelkezik. Egyéb ökológiai értékekkel is rendelkezik, például segíti a levegő tisztítását és megakadályozza talajeróziót. Kína bőséges bambuszkészletekkel és hatalmas ipari fejlesztési potenciállal rendelkezik.

● **Hihetetlen: talajjavítás betonórleménnyel**

Az ír Silicate startup 500 tonna betontörmelékkel tervez szétszórni mintegy 50 hektár szántóföldön Chicago mellett az Egyesült Államokban. Az írországi Sligo-ban székelő vállalat szerint ezzel úgy javíthatnak a termőföld minőségén, hogy egyúttal növelhetik a karbonmegkötő képességét, így támogatva a klímaváltozás elleni küzdelmet - számolt be róla az Euronews.

A startup céljainak az elérését az általuk fejlesztett „*enhanced weathering*”, azaz „*továbbfejlesztett mállás*” módszere teszi lehetővé. A technológia a természetes eróziós folyamatokat veszi alapul. Pontosabban azt, hogy a kőzetek fizikai és/vagy kémiai folyamatok hatására aprózódnak. Az írek ezt a folyamatot gyorsítják fel építkezésekről beszerzett, fel nem használt betonelemekkel, így alakítják porrá a betontömböket. A kapott apró szilikátokkal pedig beborítják a termőföldet.

● **Víz a jövő nukleáris üzemanyaga**

Egy vizet nukleáris üzemanyagként használó startup azt állítja, olyan nettó energianyereséget sikerült elérnie, ami komoly mérföldkő, egyrészt a fúziós energia, másrészt a tényleg fenntartható energiatermelés terén. A gibraltári székhelyű ENG8 fúziós energiával foglalkozó startup azt állítja, hogy kísérletei során következetesen ötszörös energia-nyereséget ért el, vagyis ötször annyi energiát tud termelni, mint amennyit a fúziós energiaciklusba beletesz. A vállalat eredményeit már validálták is, az oxfordshire-i Culham Innovation Centre-ben, ami az Egyesült Királyság Atomenergia-hatósága alá tartozó egyik vezető fúziós központ – írja a cég közleménye.

● **Ha szeszt iszol, nem indul az autód**

Szondáztatni fog a telefon és a kocsi – Ivás után letilthatja a vezetést.

Olyan alkalmazást fejlesztettek ki a tudósok, amivel a lehelet elemzése nélkül is túppontosan megállapítható az alkoholfogyasztás mértéke. A gyors vizsgálatra egy okostelefon vagy egy autó fedélzeti számítógépe is képes. Utóbbi letilthatja a jármű beindítását, ami a hatóságok régi vágyát elégítené ki.

● **Galambok és a mesterséges intelligencia**

Egy új tanulmány bizonyítékot talált arra vonatkozóan, hogy a galambok bizonyos problémákat éppúgy kezelnek, mint a mesterséges intelligencia – lehetővé téve számukra, hogy olyan nehéz feladatokat oldjanak meg, amelyek az embert bosszantják. Korábbi kutatások kimutatták, hogy a galambok megtanultak olyan összetett kategorizációs feladatokat megoldani, amelyben emberi gondolkodásmódok nem lennének hasznosak.

Robotkutya randevú

Fergeteges videofelvételt szolgáltatott a The Poke című portál arról a pillanatról, amikor két kutya váratlanul összefutott egy robotkutyával az esti séta közben. Pár éve még elképzelhetetlen volt az ilyesmi, mostanra azonban ilyen-olyan formában, különböző feladatok ellátására több cég is fejlesztett már robotkutyákat.

A világ legmérgezőbb kígyómarása

A világon sokféle kígyó létezik, – becslések szerint több mint 2900 kígyófaj él, ezek közül nagyjából 700 faj méregtermelő. Emberre körülbelül 250 faj jelenthet veszélyt, némelyik mérge semmilyen veszélyt nem jelent az emberekre, viszont olyanok is akadnak szép számmal, amelyek harapása akár percek alatt végezhet velünk. A Live Science cikke szerint mind közül a kispikkelyű tajpán (*Oxyuranus microlepidotus*) rendelkezik a legerősebb méreggel. Ezek a Dél-Ausztráliában és Queenslandben őshonos hüllők jellemzően 1,8 méter hosszúra nőnek, és a mérükből nagyon kevés is elég lehet ahhoz, hogy a zsákmányállattal vagy az emberrel végezzenek.

A világgőztes magyar természetfotós

Az 1951 óta minden évben meghirdetett The Nature Conservancyt a világ egyik legrangosabb természetfotós-versenyeként tartják számon, így különösen nagy öröm, hogy idén egy magyar fényképész kapta meg. A verseny idei fődíját megnyerő Litauszki Tibor fotóján egy békatojásokat fogyasztó, LED-lámpával megvilágított alpesi götte látható alulnézetből. A fényképész szerint a kép a természet körforgását és a természet érzékenységét ábrázolja. Az eredményt még elismerendőbbé teszi, hogy idén rekordmennyiségű, 189 ezer pályázat érkezett be a zsűrihez, és több mint 80 ezer fotós nevezett a versenyre a világ minden pontjáról.

I Forrás

Híreket nem kommentálunk!